

Både i elv og stille vann må du flytte flua for å få fisk. Du må fravike den rette linja, og ty til luftkast. Betrakt begge deler som et onde som helst bør unngås.

Alt om Fiskes Kasteskole

Treningen av grunnkastet har gått ut på å løfte snøret fra vannet – eller plenen – og legge det tilbake på samme sted. Slikt blir det ikke fisk av, for i praktisk fiske er jo hele poenget at flua skal flyttes. Det er her luftkastet kommer til nytte. Andre grunner til å luftkaste kan være at du må «sentrifugere» ei vasstrukken tørrflue, eller at du venter på neste vak for å plassere flua presist foran standplassen. Uansett: Luftkast er å betrakte som et nødvendig onde, og skal ikke brukes mer enn nødvendig. Likevel er det nettopp det de aller fleste fluekastere gjør. Selv om det er fisk – og ikke fugl – vi jakter på, er det mange som holder flua vel så mye i lufta som på vannet i løpet av en fiskedag. Ikke bare er det sløsing med tid og krefter, men det reduserer også sjansene for fangst, særlig når vannflata er blank, og fisken står innenfor en avstand på 12–15 meter. Da kan et enkelt luftkast over standplassen være nok til at den trekker unna. Når du nå skal trene på kast med retningsendring, bør du allerede fra starten prøve å utføre det med færrest mulig luftkast.

BORT FRA DEN RETTE LINJA

Når du skal endre retningen, må du nødvendigvis forlate den rette linja som gir de beste kastene, men om du ikke skal veldig langt, er det fullt mulig å vinkle kastet direkte mot målet. Din neste øvelse blir derfor å gjøre et grunnkast med retningsendring uten å legge inn luftkast. Start på vanlig måte, med lav stangtopp, og snøret strukket. Stå med det ene beinet foran det andre, slik at det faller naturlig å dreie kroppen i den nye kastretningen. Ha gjerne litt mindre snøre ute enn det du behersker i et vanlig grunnkast, for eksempel at du holder baktaperingen innenfor toppringen.

Start løftet i rett linje (**fig 1a**), men legg stanga i vinkel ut fra kroppen. I motsetning til hva du hittil har gjort, skal du dreie hodet og kroppen etter stanga (**fig. 1b**). Mot slutten av bevegelsen fører du stanga i bue inn bak deg. Når bakkastet når stoppunktet, er kroppen vendt mot fluas nye landingsplass (**fig 1c**). Siden snøret ikke strekker seg i rett linje, vil du ikke

Fig. 1a

del 2

Terje Bomann-Larsen
Tekst og videobaserte
tegninger

Fig. 1b

SE DET PÅ NETT !

Alle illustrasjonene i denne serien er basert på videoopptak. Disse opptakene er redigert og lagt ut som snutter på nettet. Du finner dem ved å gå inn på bomann-larsen.no og klikke på «Kasteskole». Få gjerne en kompis til å gjøre tilsvarende opptak av deg, og sammenlign. Da får du tydelige tilbakemeldinger på hva du gjør riktig og galt.

Fig. 1c

Fig. 1d

kjenne det samme tydelige draget, men om du har trent godt på grunnkastet, har du timingen i blodet, og vet når du skal starte framkastet. Hele vinklingen skal være unnagjort i bakslengen, og framkastet skal gå i mest mulig rett linje mot målet (**fig 1d**).

Om du fortsetter å dreie under framkastet, vil verkens framdrift eller presentasjon bli som ønsket. Start øvelsen med liten vinkel og øk etter hvert. Opp mot 60 grader er fullt mulig uten å legge inn luftkast, dersom kastlengden ikke er mer enn rundt 15 meter.

Viktig! Må du luftkaste for å tørke flua, så gjør det før du vinkler kastet ut mot fiskens standplass!

LUFTKAST - ET NØDVENDIG ONDE

Trenger du større vinkel eller kastlengder er det ingen vei utenom luftkastet. Du starter på samme måte, men når du kommer til posisjon 1d, slipper du ikke løslina og lar kastet gå, men lar snøret strekke seg i lufta foran deg. Så fører du stanga i akseleerende bevegelse til bakre stoppunkt ved om lag kl. 13.30 på en tenkt urskive.

Viktig! Sett fra siden skal også luftkastene følge en rett linje som heller litt ned mot vannflata foran deg. En vanlig feil ved gjentatte luftkast er at stoppunktet for bakkastet settes stadig lavere, og for framkastet, tilsvarende høyt. Luftkastene kan se fine ut, men går altså i en stigende bane. Da blir det pest eller kolera: Enten holder du den rette linja, og lar framkastet gå i motbakke. Da vil snøret rulle seg ut med stor fallhøyde til vannet. Det gir en dårlig presentasjon, og hvis det blåser, vil vinden ta det kraftløse snøret, og flua havner et helt annet sted enn der du hadde tenkt. Eller du fører stangtoppen fram og ned til normalt stoppunkt, med det resultat at den forlater den rette linja og går i krum bane ned mot vannet. Resultatet blir at bukta åpner seg og mister framdrift (**fig. 2**). Kastet blir kort, snøret

Fig. 4a

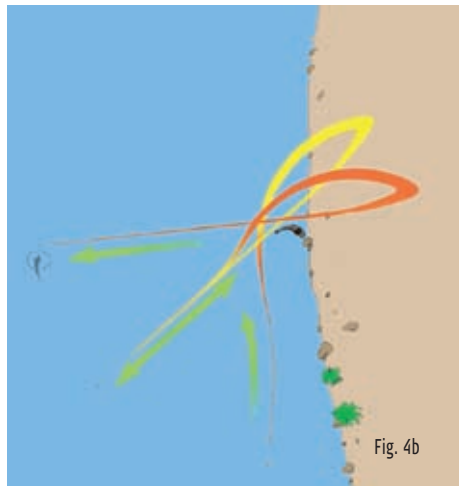

Fig. 4b

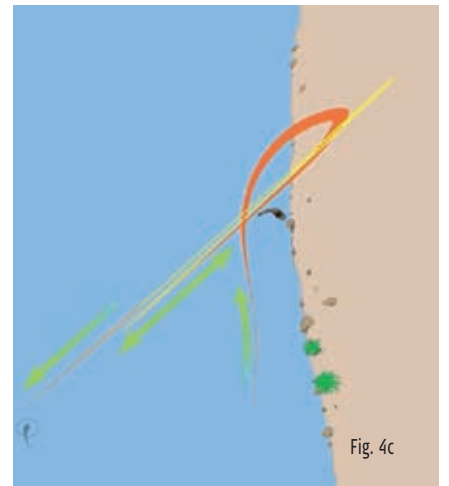

Fig. 4c

«Lovlige» luftkast

Det er hovedsaklig to grunner til å luftkaste; forandre retning og øke snørehastigheten. Illustrasjonene 4a til 4c viser hvordan det kan se ut i fugleperspektiv.

For å nå standplassen på 4a er luftkast overflødig fordi avstanden er kort og vinkelen liten. Det er dessuten vanskelig å legge inn et luftkast her uten at det kommer innenfor fiskens synsfelt og skremmer den. La viftingen være, og presenter flua med et vinklet grunnkast.

For å nå fisken på 4b, må du vinkle opp mot 90 grader, og ett luftkast er nødvendig. Det er her markert med gult, og det er god plass til å legge det så langt nedstrøms standplassen at det ikke forstyrrer.

På 4c står du med samme vinkel til fisken som på 4a, men her er avstanden større, og du må øke snørehastigheten for å kunne skyte nok løslina til å nå den. Dette luftkastet (gult) legges inn etter at du har vinklet opp kastet i det første bakkastet. I luftkastet er bare klumpen på snøret utenfor toppringen, så selv om det

er rettet like mot standplassen, skal det være for kort til å uroe fisken. Med bakkast i rett linje, vil stanga spennes bedre, og kastlengden øker.

I praktisk fiske vil du ofte anvende en kombinasjon av 4b og 4c, der du både vinkler mye og øker snørehastigheten. Da gjør du unna vinklingen først, og setter fart på snøret når du er på rett kurs. Uansett vinkel og distanse, har du sjelden bruk for mer enn to-tre luftkast.

strekker seg ikke, og presentasjonen blir deretter.

Om formålet med luftkastet er å oppnå større vinkel, fortsetter du dreiningen ved å legge bakkastet i bue bak deg på samme måte som i det første bakkastet, men om du allerede har ønsket vinkel, men vil bruke luftkastet til å øke snørehastigheten, skal dette legges i rett linje, slik du har trent på i grunnkastet. Da spenner du opp stanga bedre, og kan skyte mer løslinje i framkastet. At det endelige framkastet går lengre enn luftkastet er også en forutsetning for i det hele tatt å legge et luftkast direkte mot standplassen. Det skal aldri sveipe innom fiskens synsfelt!

KLAR FOR FISKE?

Du kan nå løfte flua fra ett sted, og legge den ut hvor du måtte ønske, og mer trenger du strengt tatt ikke for å få fisk på flue – så lenge det er snakk om stille vann, eller våtfluefiske i elv. Men skal du prøve deg med tørrflue etter vakende ørret i strøm, er det ett knep du like godt kan trene inn med det samme. Når vannet renner med en viss hastighet, vil som regel fisken stå i ro på sin standplass og plukke insekter som driver med strømmen. Har du mulighet, bør du søke en posisjon der du kan presentere flua skrått nedstrøms. Herfra legger du flua noen meter ovenfor standplassen slik at den kan drive upåvirket ned til den ventende fisken. Så langt har du trent på å legge ut fine kast med god strekk på snøre og fortom, men gjør du det i denne situasjonen, vil det stramme snøret ganske fort få flua til å skjene på tvers av strømmen, veldig forskjellig fra forbildene. Dersom det er aktive vårfluer på gang, kan fisken kanskje gå etter en imitasjon som oppfører seg slik, men i regelen vil den være skeptisk, eller sågar bli skremt.

KAST MED SLAKK

For å unngå dette, må du lære deg å kaste med slakk. Det betyr ikke at snøret skal lande som ei dyngje spaghetti på vannet. Fortom og snøre skal fortsatt ligge pent og relativt strukket bak flua, men lengre inne skal snøret ligge i løse bukter som kan strekke seg ut etter hvert som flua flyter ned til, og helst noen meter forbi standplassen om fisken ikke tar på første kastet. Da kan du rolig løfte snøret fra vannet og gjøre et forsøk til uten at fisken har blitt skremt.

Knepet for å få til dette skal utføres etter at det ordinære kastet er fullført. Løslina har du sluppet, og snørebukta er i ferd med å rulle seg ut mot målet (**fig 3a**). Men istedenfor å senke stanga etter snøret, hever du den skrått oppstrøms som på **fig 3b**. Snøret skal fortsatt løpe fritt gjennom stangringene, men når det har lagt seg på vannet, og du senker stanga som på **fig. 3c**, ligger slakken der, og tillater flua å drive lik de andre insektene med kurs for ørretkjevten.

I siste leksjon skal vi se litt på nyttige triks for å presentere ei flue for fisk som er vanskelig å nå, enten den står langt ute eller på kronglete plasser. Til da kan du trene luftkast, retningsendring og kast med slakk. Men tenk alltid at luftkast ikke skal brukes mer enn høyst nødvendig, så begrensn viftingen til et absolutt minimum. Flua fanger fisk når den er i vannet, ikke i lufta!

Fig. 2

Fig. 3a

Fig. 3b

Fig. 3c